

# Werler vs. Brattbakk

I et portrettintervju på forskning.no understreker professor Tobias Werler ved Institutt for lærerutdanning og skoleforskning ved Universitetet i Oslo (UiO) viktigheten av elevmedbestemmelse. Her er et utdrag:



– Jeg ønsker å bidra med kunnskap som gjør at skolen, og egentlig all undervisning, kan praktiseres på en måte som møter menneskets behov. Alt som er med på å bidra til at mennesker kan leve gode liv og hvordan det kan realiseres sammen med andre.

## – Norske lærere er grunnleggende solidariske

Werler fremhever at norsk skole kjennetegnes av en solidarisk grunnholdning. Solidarisk ved at lærerne vil høre på elevene og virkelig lytte til dem.

– Skolen er bygget rundt elevens mangfold, at elever er forskjellige. Målet er å bygge opp elevens liv. Læreren representerer storsamfunnet og har makt, men denne avstanden minimeres over tid i løpet av skolegangen, sier professoren.

Men selv om elevene får mye plass i norsk skole, fremhever Werler viktigheten av at de får være med på å bestemme om saker som angår dem:

– Alle er født med unike forutsetninger. Jeg er redd for at vi ikke evner å fange opp de mangfoldige interessene til elevene.

Han mener derfor at skolen bør legge opp til mer valgfrihet, både i fag, elevs medvirkning og hvilke prosjekter de kan jobbe med.

– Prosjektarbeid for eksempel er helt fint, men temaene er ofte allerede valgt for elevene. Hvorfor ikke la elevene velge selv? Det er vel anvendt tid og kanskje litt risikabelt.

– Men det er det verdt, utbryter professoren.

## – Gi elevene en stemme!

I Werlers forskning har han vært opptatt av det som kalles «Lived democracy» i utdanning. Sentralt her er at elevenes ytringer skal føre til endring. For at det skal skje, må barn og unge gis mulighet til å medvirke i temaer som angår dem.

Werler nevner et eksempel fra et forskningsprosjekt der elevene ønsket mer trafiksikkerhet for fotgjengere på en smal vei på Vestlandet. Elevene hadde relevante innspill fordi det angikk deres hverdagsliv nettopp fordi de ikke kjører bil.

Et annet eksempel er fra elevenes motstand mot videre oljeutbygging i Lofoten.

– Jeg begynte å forske på disse temaene fordi jeg opplever at få elever opplever en rettferdig skolegang der de får utviklet potensialet sitt.

Han fremhever at elever har viktige observasjoner og evner som kan videreutvikle lokaldemokratiet på en helt konkret måte.

Hele artikkelen: [www.forskning.no/forsker-partner-pedagogikk/professor-mener-at-elevene-ma-fa-bestemmer-pa-skolen/2186031?fbclid=IwAR0ti9xOtm7UzIBZHnDKCZTbJGe-9ifkbxx1bSyR7bvUvFYMEQPOq3tE\\_tQ](http://www.forskning.no/forsker-partner-pedagogikk/professor-mener-at-elevene-ma-fa-bestemmer-pa-skolen/2186031?fbclid=IwAR0ti9xOtm7UzIBZHnDKCZTbJGe-9ifkbxx1bSyR7bvUvFYMEQPOq3tE_tQ)

Lektor Morten Brattbakk svarer Werler med et debattinnlegg på forskning.no. Her er et utdrag:



## Krevende læringsmetoder

*Werler ønsker at skolen skal «møte menneskers behov», «bygge opp elevens liv». Han ser at dette ikke gjøres godt nok og begynte å forske fordi han «opplever at få elever opplever en rettferdig skolegang der de får utviklet potensialet sitt».*

*Dette har han også rett i, spesielt gjelder det gutter og fattige barn. Skolen sementerer i stadig større grad sosiale forskjeller, men professoren har ikke noe godt svar på hvorfor og sier: «Jeg kunne tenke meg å finne ut hvorfor og på hvilken måte lærerutdanningen bidrar til å forsterke ulikheter i skolen.»*

*For oss erfarne lærere som har jobbet med elever fra lave sosiale lag, er svaret innlysende: Lærerutdanningene lærer bort en pedagogikk som favoriserer elever fra høyere sosiale lag.*

*Både læreres erfaring og kognitiv hjerneforskning viser at det som hjelper elever som er teorisvake og fra hjem hvor foreldre ikke dytter dem faglig, er lærerstyrt undervisning, lærerstyrte arbeidsoppgaver, disiplin og konsekvenser, pugging og automatisering. Slik kan elevene sakte, men sikkert bygge opp et kunnskapsgrunnlag som etter hvert gir forståelse.*

*Dette er imidlertid demonisert i lærerutdanningen og nedprioritert i skolen. Så nybegynnere i et fag – som de fleste elever jo er – og svake elever, lærer ikke like mye i skolen som før.*

*Disse elevene får det mye vanskeligere med diffuse oppgaver som krever høy grad av selvstendighet, selvdisiplin og mange basiskunnskaper i faget. Men det er denne typen oppgaver pedagogene har dyttet inn i skolen, også til elever som ikke er modne for det.*

*Av utallige eksempler kan nevnes prosjektarbeid, casestudier, oppdagelseslæring, vage læreplanmål, velge oppgaver og formulere problemstillinger selv, eksamen og prøver med alle hjelpemidler, «ansvar for egen læring», elevmedbestemmelse, tverrfaglighet, «lære å lære», data og mobil, rettigheter uten plikter. Ja, så å si alt fra pedagogmiljøene de siste tiårene har altså gått ut på å øke vanskelighetsgraden på fagstoff og arbeidsmåter, slik at de svake elevene har falt fra.*

*Werlers forslag til løsning er godt innenfor denne tradisjonen. Han ønsker for eksempel «mer valgfrihet, både i fag, elevs medvirkning og hvilke prosjekter de kan jobbe med. Prosjektarbeid for eksempel er helt fint, men temaene er ofte allerede valgt for elevene. Hvorfor ikke la elevene velge selv?»*

*Han ser ikke ut til å tenke over at prosjektarbeid med valg langt fra er en måte å treffe alle elever på. Tvert imot krever det så mye faglig innsikt å ta slike valg at det for mange elever er en svært krevende og dermed ekskluderende arbeidsmetode.*

Hele debattinnlegget: [www.forskersonen.no/debattinnlegg-meninger-opplaeringsloven/at-skolen-ikke-klarar-a-drive-tilpasset-opplaering-har-jeg-og-de-fleste-laerere-i-norsk-skole-visst-i-mange-ar/2193130](http://www.forskersonen.no/debattinnlegg-meninger-opplaeringsloven/at-skolen-ikke-klarar-a-drive-tilpasset-opplaering-har-jeg-og-de-fleste-laerere-i-norsk-skole-visst-i-mange-ar/2193130)